

http://cs.wikipedia.org/wiki/Aralsk%C3%A9_jezero

Družicový snímek z roku 2003 zachycuje zbytek Aralského jezera. Rozsáhlé světleji zbarvené plochy v okolí jsou solné pláně na místech vyschlého dna. Velký poloostrov vlevo vznikl z někdejšího ostrova Vozrožděnija.

Vznik ekologické katastrofy

Když byly uvedeny do provozu první [zavlažovací kanály](#) a první zemědělské plochy v pouštních oblastech, začalo jezero pomalu vysychat; šlo však o pomalý proces, větší problém než vysychání představovalo znečištění přítoků hnojiv. Dnes už *Aralské moře* v podobě, ve které je stále zobrazováno ve většině [atlasů](#), neexistuje. Původní rozloha jezera se zmenšila na méně než třetinu a objem vody klesl na jednu desetinu. Tato radikální změna je následkem monstrózního projektu zavlažování [pouští](#) pro účely pěstování [bavlny](#).

který v roce [1954](#) zahájil [SSSR](#). Řeky *Amudarja* a *Syrdarja*, které přiváděly vodu z pohoří [Pamír](#) a [Ťan-šan](#) a napájely tisíce let *Aralské moře*, byly svedeny do soustavy zavodňovacích kanálů. Výsledkem projektu byla ekologická katastrofa, kterou lze v historii [SSSR](#) srovnat snad jen s explozí *Černobylského reaktoru*. V období let 1966 až 2003 poklesla hladina vnitrozemského moře o 22 metrů. Pobřeží ustoupilo v průměru o 80 km a jezero se momentálně rozpadlo na několik částí. Díky zvýšenému obsahu soli (8x vyšší koncentrace než v oceánu) začaly vymírat [ryby](#). Kolem jezera vznikla solná poušť, kterou [vítr](#) roznáší dál do okolí, a ničí tak přílehlé bavlníkové [plantáže](#). Voda v jezeře je již v podstatě jedovatá, neboť přísun hnojiv, pesticidů a dalších látek přinášených v obrovské míře řekami je zdůrazněn tím, že jezero nemá odtok a jeho objem stále klesá (tudíž dochází ke koncentrování rozpuštěných látek).

Snahy o záchranu

V roce [2003](#) rozhodla vláda *Kazachstánu* o pokusu pro záchranu *Severního Aralského jezera*, kde se pokouší zvýšit hladinu – jižní část byla vzata jako ztracená. Očekává se, že zánik obou jižních částí (východní i západní) by mohl nastat během dvaceti let. Stav jezera monitorují [meteorologické stanice](#) [Mujnak](#) a [Aralsk](#) a od roku [1999](#) také [Akumsyk](#) a od roku [2002](#) ještě [Tostubek](#).

Opuštěná loď v poušti vzniklé po ústupu jezera

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:AralShip.jpg>

Družicové snímky Aralského jezera
<http://www.i-ru.cz/clanky.asp?ID=3785>.

Články:

[Ivo Dokoupil: Aralské moře jako politický problém. Nová poušť Aral-kum](#)

[Petr Kment: Na dně Aralské pouště](#)

Družicový snímek [Aralského jezera](#)

Rybolov v Aralském jezeře

Zdroj:

<http://www.navychod.cz/?req=article&id=267>

<http://www.i-ru.cz/clanky.asp?ID=3785>

